

ДО:

Министър председателя на РБългария

г-н Бойко Борисов

Кмета на гр.София

г-жа Йорданка Фандъкова

Председателя на КОСВ към НС на РБългария

г.-н Станислав Иванов

Министъра на околната среда и водите

г-жа Ивелина Василева

Министъра на здравеопазването

г-н Петър Москов

Директора на БДДР

г-н Петър Димитров

ВЪЗРАЖЕНИЕ

**Относно: ИНВЕСТИЦИОННО ПРЕДЛОЖЕНИЕ МАЛКА ВЕЦ „ЕНЕРДЖИ
ГОВЕДАРЦИ” на реките Черни Искър, Мальовишка и Горна Прека
на територията на БДДР**

Подател: Сдружение „Балканка”, гр. София, ул.Александър Малинов №87

Чрез своя представител: Димитър Йорданов Куманов

Адрес за кореспонденция: София, ж.к.Стрелбище, бл.8, вх.Д, ап.87

Тел.0887 931 241 dkoumanov@abv.bg

Уважаеми дами и господа,

Във връзка с обявление на БДДР относно предстоящо издаване на разрешително за ползване на повърхностен воден обект, Ви уведомяваме, че възразяваме най-категорично срещу издаването на разрешителното и срещу изграждането на горното инвестиционно предложение /наричано понататък за краткост ИП/.

Преди да изложим подробната обосновка, се налага да обясним, че изпращаме възражението до всички получатели, доколкото те имат известни отговорности в съответствие с действащото законодателство, тъй като ИП засяга питеен водоизточник. В този смисъл се надяваме и на помощ от страна на г-жа Йорданка Фандъкова, която освен че е кмет на София, е отраснала в района покрай реките, които ще бъдат унищожени.

Възражението се основава и на наблюденията ни върху всички действащи у нас ВЕЦ/МВЕЦ и констатираните увреждания на природата, които непрекъснато наблюдаваме, без МОСВ да прави каквото и да било срещу закононарушенията. Не

бихме искали същото да се случи и с река Черни Искър и притоците ѝ, ако се реализира горното ИП. За неосведомените прикачваме само една снимка от подобно водохващане за МВЕЦ Роса и почти пресъхналата река Леви Искър над Мала Църква в същия район:

Можете да разгледате и убийствените ефекти от подобни МВЕЦ на много други места в страната, като разгледате поне част от следните видеоклипове:

<https://www.youtube.com/watch?v=0mz1nGqJ4cw>

<https://www.youtube.com/watch?v=Fq4ZVHpjfyA>

<https://www.youtube.com/watch?v=7nlQp272qNs>

https://www.youtube.com/watch?v=OJxOwJP_w50

<https://www.youtube.com/watch?v=yPAskCMI8KI>

<https://www.youtube.com/watch?v=4ToGKuEINKY>

https://www.youtube.com/watch?v=bXtPIM_9n_k

https://www.youtube.com/watch?v=4ZcSDw_5cYY

<https://www.youtube.com/watch?v=3UJOIONNOPY>

<https://www.youtube.com/watch?v=7ea2k7OrZJU>

https://www.youtube.com/watch?v=zk8hcF_QiE0

Имаме още десетки такива примери, качени на нашия сайт за наблюдение на ВЕЦ в страната - <http://dams.reki.bg/Dams/Map>

И така, основанията ни да възразим най-категорично срещу гореспоменатото ИП са:

I. По отношение на нормативните изисквания, съгласно действащото в РБългария законодателство, свързани с опазване на биологичното разнообразие:

1. Водохващанията за горното ИП на реките Горна Прека, Мальовишка и Черни Искър са предвидени в непосредствена близост до границата на НП Рила. Сградоцентралата ще бъде разположена под вливането на река Прека в Черни Искър. С други думи - цялата територия в обхвата на ИП попада в район, който трябваше отдавна да е определен като защитена зона по Натура 2000 - 33 Рила Буфер /първоначалните намерения бяха да са обособени четири зони, едната от които щеше да бъде Рила Север/. Само една от причините за необходимостта от определяне на защитената зона /33/ е наличието на установената популация от главоч /Cottus Gobio/ в района на реките Бели и Черни Искър и притоците им. При наши теренни проучвания през 2015г. също установихме стабилна популация от главоч в реките Мальовишка и Прека. Прилагаме снимка на главоч от река Прека:

Припомняме, че според Червената книга на РБългария този вид е критично застрашен за страната ни, като основната причина, която се изтъква, е "загуба /деградация/ на местообитанията в резултат на хидротехнически дейности, свързани с напречно преграждане на речните корита". Видът попада в приложение 2 на ЗБР сред видовете, за които се изисква обявяване на защитени зони за опазване на местообитанията им, съгласно чл.6, ал.1, т.2 от ЗБР.

В същото приложение попада и ручейният рак /AUSTROPOTAMOBIVS TORRENTIUM/, който населява реките от които ще взима водата бъдещата МВЕЦ.

Неопределянето на 33 представлява нарушение на Закона за Биологичното Разнообразие /ЗБР/, както и на Директивата за Хабитати на ЕС /Директива 92/43/ЕС/, и това доведе до завеждане на дело от страна на Дирекция Околна среда в Европейския съд срещу България -

http://www.dnevnik.bg/zelen/bioraznoobrazie/2016/07/22/2799710_evropeiskata_komisiiia_shte_su_di_bulgariia_z/

2. Ако защитената зона беше обявена навреме, използването на енергията на водата за производство на електроенергия щеше отдавна да е забранено съгласно Закона за водите. Наред с други брутални инвестиционни намерения в района, намираме, че сред основните причини да не се обяви зоната са и предвидените за изграждане множество ВЕЦ в района, които ще ликвидират популациите от ручеен рак, главоч и останалите видове риби в реките напълно.
3. За ИП има проведени няколко процедури по ЗООС. Тези, за които знаем, са:
 - Решение **№ СО-124-ПР/2005г.** на РИОСВ София за преценяване необходимостта от извършване на ОВОС Преценено е, да не се извършва ОВОС.
 - Решение **№ СО-01-ОС/14.01.2011 г.** на РИОСВ София, с което е преценено - *Да се извърши оценка за степента на въздействие на инвестиционно предложение „Изграждане на малка ВЕЦ (МВЕЦ) „Енерджи – Говедарци” на р. Горна Прека, р. Мальовишка и р. Черни Искър” в землището на с. Говедарци, общ. Самоков върху защитена зона за опазване на природните местообитания и на дивата флора и фауна „Рила – север” (идентификационен код **BG0000629**), разгледана и одобрена по принцип от Националния съвет по биологично разнообразие на 22.10.2010 г. и върху защитена зона за опазване на дивите птици „Рила” (идентификационен код **BG0000495**), обявена със Заповед № РД – 764/28.10.2008 г. на Министъра на околната среда и водите. **Инвестиционното предложение има вероятност да окаже значително отрицателно въздействие върху защитените зони.*** <http://www.riew-sofia.org/index.php/12-2014-02-03-02-31-05/130-20-1-2011>
 - Решение **№ СО-51-ОС/2011 г.** на РИОСВ София, с което пък е решено, че се съгласува ИП, *понеже няма вероятност да окаже значително отрицателно въздействие върху природните местообитания, видовете и местообитанията на видовете в защитената зона.*

Причината за двете взаимно изключващи се решения СО-01-ОС и СО-51-ОС е, че имало техническа грешка и ЗЗ не била определена. Обаче главочът и ручейният рак си бяха там през цялото време и наблюдаваха с насмешка мъките на държавната администрация да измислят как да ги унищожат. Те обаче не знаеха какво ги чака...

- Съгласно уведомително писмо **№ 26-00-8311/28.07.2016 г.** на РИОСВ София и цялата документация, която любезно ни беше предоставена, се установи, че ОВОС за МВЕЦ Енерджи Говедарци не е извършвана изобщо. Прилагаме документацията в прикачения архивен файл **DOCIUMENTS_GOVEDARZI.RAR**
4. Във връзка с горното припомняме, че **преценката да не се изготвя ОВОС е от 2005 година.** Тогава, съгласно чл.93, ал.7 от ЗООС във връзка с § 12а. от ПЗР на ЗООС, горното решение **№ СО-124-ПР/2005г.** на РИОСВ София е изгубило правно действие през 2010 година. Ето защо понастоящем трябва да се изготви ново решение за преценка необходимостта от ОВОС, което да реши, че доклад по ОВОС е необходим за да се оцени цялостното въздействие на ИП върху околната среда /а не само върху ЗЗ/ - включително върху описаните видове, за които се обявяват защитени зони, преди да се пристъпи към решение за издаване на разрешително за ползване на повърхностен воден обект, което разбира се не трябва да се издава.

5. Съгласно чл.6, ал.4 на Директивата за хабитати на ЕС - при осъществяване на процедура по Оценка на съвместимост на разглежданото инвестиционно предложение, **„когато разглежданата защитена зона приютивя приоритетни природни местообитания и/или приоритетни за опазване видове, единствените съображения, които могат да бъдат повдигнати, са тези, свързани с човешкото здраве или с обществената сигурност, с положителни последствия от приоритетно значение за околната среда или, съгласувано с мнението на Комисията, по други императивни причини от изключителен обществен интерес”**. Същото по смисъл се изисква и от чл.33, ал.2 от ЗБР. В конкретния случай се застрашава не само популацията от критично застрашен биологичен вид главоч, а дори се поставя под риск човешкото здраве във връзка със сигурното увреждане на питеен водоизточник, което ще изясним в края на изложението.

II. По отношение на нормативните изисквания, съгласно действащото в РБългария законодателство, свързани с използването на водните ресурси:

1. За инвестиционното предложение е издадено първоначално разрешително за водовземане на тогавашния титуляр Рила Еко Енерджи ООД - №101168/26.09.2005г. Крайният срок на действие е бил 26.09.2015г. Под нов номер и за нов титуляр - Агроинженеринг 90 ЕООД, е издадено вероятно ново разрешително за водовземане **№11140156 от 24.11.2015** на БДДР. Най-малкото в регистъра на БДДР не е отразено, че старото разрешително е удължено и/или изменено, пък и датите предполагат издаването на ново разрешително.
2. Съгласно **приложение 7.1.7** от действалия през ноември 2015г. и все още действащ понастоящем ПУРБ 2010-2015 на Дунавски район водното тяло **BG1IS900R003** - р. Черни Искър, р. Бели Искър след яз. "Бели Искър", р. Леви Искър, р. Лъкатница, р. Мусаленска Бистрица и р. Искър до гр.Самоков **е в лошо хидроморфологично състояние**. Общото екологично състояние е определено като "добро", което не е вярно, тъй-като то се определя по най-ниската оценка за различните състояния. Още по-лошото е, че в мерките за водното тяло от същото приложение 7.1.7 е записано:

5.Забрана за издаване на разрешителни за водовземане с цел ВЕЦ (с изключение на руслови ВЕЦ на съществуващи бентове и прагове).

Следователно - разрешително **№11140156 от 24.11.2015** на БДДР е издадено в нарушение на ПУРБ на Дунавски район на басейново управление и е незаконосъобразно. Причината е, че то е издадено в нарушение на чл.118ж, ал.1, т.5 от ЗВ - понеже има забрана в ПУРБ, свързана с постигане на целите по чл.156а от ЗВ. В тази връзка и евентуалното разрешително за ползване на повърхностен воден обект ще е също толкова незаконно, тъй като целите по чл.156а, а именно - предотвратяване влошаването на състоянието на водното тяло, стават абсолютно непостижими, при положение че водното тяло е в лошо хидроморфологично състояние. Припомняме крайно негативния ефект на ВЕЦ върху хидроморфологичното състояние на водните тела, което Ви демонстрирахме в клиповете в началото и непрекъснато показваме на МОСВ вече повече от година. Именно затова е въведена забраната в ПУРБ.

III. По отношение на нормативните изисквания и ограничения, свързани с установен питеен водоизточник в близост до сградоцентралата на бъдещия МВЕЦ.

На първа страница от Решение № **СО-124-ПР/2005г.** на РИОСВ София за преценяване необходимостта от ОВОС е казано, че **сградоцентралата се намира на 160 метра над питейно водохващане в землището на с.Говедарци, община Самоков.** Предвид обществената значимост и нуждата от чиста питейна вода, ще обърнем по-специално внимание на този въпрос, като признаваме че не ни е известно кои са всички населени места, които се водоснабдяват от водохващането на Черни Искър. Според нас обаче, няма никакво значение дали се водоснабдява и София или само някои от малките населени места в района на Самоков. Информация по въпроса е изложена в следния линк:
<http://viaranews.com/2013/02/21/B5/%20>

... в който е казано:

„Софийска вода” АД поддържа речното водохващане на р. Черни Искър, откъдето с. Говедарци е включено, но водата е силно замърсена поради това, че почивните бази, хотели, които са над с. Говедарци, както и водите от к.к. Мальовица замърсяват водата в селото.

С други думи - проблеми с чистотата на водата в питейния водоизточник са налице и без да го има новия МВЕЦ, без да сме сигурни, че само с.Говедарци се водоснабдява от него. Обръщаме внимание, че курортен комплекс Мальовица е над водохващането на Мальовишка за новата МВЕЦ, а това значи, че замърсената вода ще е хваната много по-нависоко от сегашния питеен водоизточник и ще достига до него директно изхвърлена от централата на 160 метра от водоизточника. Тоест самопречистващите функции на реката ще са напълно елиминирани.

Съгласно приложение 4.3.3 на ПУРБ 2010-2015 на Дунавски район под име на повърхностния водоизточник за питейни води РВ "Черни Искър" е отбелязано споменатото водохващане с координати N 42,24252, 23,41433 - отговарящо напълно на описаното местоположение от Решение № **СО-124-ПР/2005г.** на РИОСВ София.

<http://www.bd-dunav.org/uploads/content/files/upravlenie-na-vodite/PURB-2010-2015/razdel-4/.pdf>

Водоизточникът е включен в програмата за мониторинг на зона за защита на питейните води **BG1DSWIS01** с код на станцията за мониторинг **BG1IS90000MS002.** и вместо да го защитаваме този водоизточник, ще построим нова МВЕЦ в непосредствена близост. Ето вредните ефекти, които неминуемо ще се случат:

- По време на строителството на трите водохващания, на сградоцентралата и на напорните тръбопроводи за МВЕЦ непрекъснато водата ще е размътена, независимо какво гарантира строителят, защото изкопни работи в непосредствена близост и вътре в коритото на реката и притоците са неизбежни. За възможността от изтичане на масло от строителната механизация направо не ни се мисли.
- Служителите и операторите на централата ще обитават сграда в непосредствена близост до повърхностен питеен водоизточник, със съответните свои биологични нужди, които ще трябва да облекчават от време навреме, освен ако не обещаят, че ще се стискат неимоверно.
- Най- лошото - в задбаражните езера винаги се наблюдава натрупването на тинести наноси, акумулиране на биогенни елементи, затопляне на водата, развитие на водорасли с последващо гниене и намаляване нивото на кислород във водата. Процесът се нарича еутрофикация и неминуемо води до сериозно влошаване качеството на водата до степен да не става за пиене. Този процес

неминуемо ще се засили, ако водата постъпва предварително замърсена, както стана дума по-горе. Ето един пример за планинско водохващане с натрупана тиня, като молим, да обърнете внимание на кафявия цвят на водата в задбаражното езеро:

https://www.youtube.com/watch?v=mrTQ6LyAo_E

А ето че водата прицърцорва кафява и в коритото на реката под водохващането:

<https://www.youtube.com/watch?v=3UJOIONNOPY#t=26>

Бъдете сигурни - същото ще се случи и на всяко от трите водохващания за новата МВЕЦ Енерджи-Говедарци, дори и водата да не е предварително замърсена, както е на Мальовишка.

- Още по-лошото е, че пресушаването на коритото намалява самопречистващата способност на реката, а това представлява нарушение на чл.119 ал.2 от ЗВ. Трябва да се има предвид и че коритото на реката ще стои почти или изцяло пресъхнало в голяма част от годината, но в случаите на поройни дъждове или обилно снеготопене в него ще тече много вода, защото водохващанията не могат да хванат всичко. Тогава към питейното водохващане ще се смъкват допълнителни количества наноси и мръсотия от непречистващото речно корито.

И така - имаме случай на водоземане от повърхностен питеен водоизточник, регистриран от БД, но нямаме учредена Санитарно Охранителна Зона /СОЗ/ за него. Освен на МОСВ и на БД, обръщаме внимание и на кмета на гр.София - госпожа Йорданка Фандъкова, че това представлява нарушение на законодателството. Обстоятелството е важно, защото СОЗ се учредяват след определени действия от страна на оператора съгласно ЗВ, включително обезщетяване на собствениците на имоти, попадащи в Санитарно Охранителните Пояси /СОП/. **Операторът следва да е отговорен пред кмета на София, ако се водоснабдява градът, и до момента не е направил необходимите постъпки за определяне на СОЗ в съответствие с чл.48, ал.1, т.5 от ЗВ.** А причината е, че не му се иска да плаща обезщетения на засегнатите собственици на имоти. Същото е валидно ако се водоснабдяват населени места в района на Самоков.

И така, дотук изяснихме, че действащият в момента питеен водоизточник от повърхностни води е незаконен, а този питеен водоизточник се използва от много години - в тежко нарушение на чл.5 от Наредбата за СОЗ, забраняващ експлоатация на водоизточник и/или съоръжение, независимо от формата на собствеността му, без установена СОЗ.

А ето какво ще се случи, ако се построи МВЕЦ Енерджи-Говедарци, преди да бъде определена СОЗ за питейния водоизточник:

1. **Съгласно чл.15, ал.1 от НАРЕДБА № 3 ОТ 16 ОКТОМВРИ 2000 Г. ЗА УСЛОВИЯТА И РЕДА ЗА ПРОУЧВАНЕ, ПРОЕКТИРАНЕ, УТВЪРЖДАВАНЕ И ЕКСПЛОАТАЦИЯ НА САНИТАРНО-ОХРАНИТЕЛНИТЕ ЗОНИ...**, наричана по-нататък за краткост **Наредбата за СОЗ - сградоцентралата на МВЕЦ**, която е на 160 метра над питейния водоизточник, **заедно с долната вада попадат в санитарно охранителен пояс I на СОЗ**, който се определя на 500 метра над водохващането сполед чл.15, ал.1 от Наредбата за СОЗ. Там имат право на достъп само длъжностни лица от фирмата, експлоатираща питейния водоизточник и контролиращите органи съгласно чл.8, ал.1 от Наредбата за СОЗ. Никой друг

няма право да стъпва там, нито може да се извършва каквато и да било друга дейност, освен поддръжка на питейното водохващане!

2. Останалите елементи на инвестиционното предложение, а именно - напорни тръбопроводи и водохващанията на трите реки попадат **в санитарно охранителен пояс II** на СОЗ, съгласно чл.16 ал.3, т.1 от Наредбата за СОЗ, според който границите на пояс II се определят на разстояние 3000 м от пояс I нагоре по течението на реката. За пояс II, в **Приложение № 1 към чл. 10, ал. 1 от Наредбата за СОЗ** са определени следните забрани и ограничения, имащи отношение към ИП за МВЕЦ Енерджи-Говедарци:

Пояс II -

т.5 Забрана за полагане на водопроводи, несвързани с водоснабдителната система

т.9 Забрана за изграждане на съоръжения и промишлени дейности, водещи до повишаване съдържанието на еутрофизиращи вещества във водата, а еутрофикацията е неизбежен процес в задбаражните езера на ВЕЦ, както показахме по-горе.

3. Съгласно чл.34, ал.2 от Наредбата за СОЗ - **трябва да се изготви ОВОС**, която да докаже че дейността на МВЕЦ няма да доведе до негативни последици за водоизточника за питейната вода, което е невъзможно за доказване, тъй като ние току що доказахме точно обратното - че качествата на водата неизбежно ще се влошат.
4. Ще бъде извършено брутално нарушение на **чл.3, ал.2, т.4** и на **чл.4, ал.1** от Наредбата за СОЗ, защото останалите вредни въздействия от ВЕЦ, а именно - нарушаване на преноса на седиментни частици, рязко постъпване на органични и биогенни елементи в питейния водоизточник от изпускане на задбаражните езера при източване или високи води и т.н. - неизбежно ще се случват нееднократно, а и всички ВЕЦ у нас непоколебимо водят до тежко увреждане на елементи от околната среда.
5. Наличието на ВЕЦ в близост до питейния водоизточник прави невъзможно изпълнението на мерките по чл.48, ал.1, точки 5 и 5а от ЗВ, а именно - определяне на СОЗ и изпълнение на мерки за нея, защото мерките са несъвместими с ВЕЦ в района на охранителната зона.

Допълнително следва да се отбележат следните ограничения, ако ИП за МВЕЦ попада в границите на СОЗ за питейния водоизточник:

1. Директорът на БД, чрез разрешителното за водовземане и ползване на повърхностен воден обект прави невъзможно определянето на СОЗ, като нарушава чл.155, ал.1, т.12 от ЗВ, понеже зоната няма да може да отговаря на изискванията априори.
2. Няма да е възможно да се спазват санитарно-хигиенните изисквания в СОЗ и **министърът на здравеопазването** няма да може да изпълни задълженията си по чл.155а, ал.3, т.4 и т.5 от ЗВ
3. Директорът на БД няма да може да изпълни задълженията си по чл.188, ал.1, т.10, защото СОЗ няма да отговаря на изискванията.
4. Глобите по чл.200, ал.1, т.19 ще трябва да се налагат всеки ден на оператора на ВЕЦ, ако продължава да оперира и да нарушава забраните за СОЗ.
5. Ако СОЗ трябва да се определи някой ден - тогава ще трябва да закрием ВЕЦ-а и да обезщетяваме собственика му.

Уважаеми дами и господа,

Въз основа на гореизложеното могат да се направят следните изводи:

А. В момента съществуващият питеен водоизточник, намиращ се на 160 метра под бъдещото местоположение на сградоцентралата на МВЕЦ Енерджи Говедарци, е незаконен и трябва временно да се закрие до определянето на СОЗ.

Б. В бъдеще - или питейният водоизточник трябва да се закрие - ако се построи МВЕЦ Енерджи Говедарци, или ВЕЦ-ът не трябва да се изобщо строи. Двете неща са несъвместими едновременно и на едно и също място, заради невъзможност да се постигнат санитарно-хигиенните изисквания за питейния водоизточник.

В. Тогава се налага да припомним чл.50, ал.4 от ЗВ, според който редът за издаване на разрешителни е - на първо място за питейно битово водоснабдяване и едва на последното, четвърто място - за хидроенергетика.

Колкото и да е невероятно за една правова държава, ако бяхме такава, в момента имаме действащо водохващане за питейни нужди, което не отговаря на изискванията на нормативната уредба, **но го има, работи и задоволява част от питейните нужди на гр.София и/или на населени места в района на Самоков**. Фактът, че не е определена СОЗ, а то все пак работи, е нарушение на законодателството.

И въпреки това директорът на БДДР е издал ново разрешително за водовземане, като е обявено, че ще издаде и разрешително за ползване на повърхностен воден обект в пояс I на несъществуващата СОЗ за работещото в нарушение на закона питейно водохващане. Разрешителното е за ВЕЦ, който въобще пък не съществува дори, за който е издадено разрешително за водовземане в нарушение на ПУРБ, а оттам и на ЗВ и за който няма ОВОС, както се изисква от цитираните по-горе текстове на ЗООС и Наредбата за СОЗ.

С други думи - МВЕЦ-ът е много по-незаконен от питейния водоизточник! При наличие на местообитания и на застрашени видове, върху които МВЕЦ-ът ту е щял да окаже значително отрицателно въздействие, ту е нямало да го окаже, в защитена зона, която за малко да е била обявена, но не е, и заради която ще ни осъди Европейският съд...

Изразяваме възхищение към всички държавни органи, които са позволили нещата да стигнат дотук. Убедени сме, че са положили много усилия.

Изразяваме възхищение и към всички държавни органи, които ще позволят това дело да бъде довършено, ако в крайна сметка го позволят!

И въпреки че се възхищаваме на мъките на държавните органи, възразяваме най-категорично срещу издаването на разрешително за ползване на повърхностен воден обект за инвестиционното предложение за малка ВЕЦ „ЕНЕРДЖИ ГОВЕДАРЦИ” на реките Черни Искър, Малъовишка и Горна Прека в землището на с.Говедарци, община Самоков на територията на БДДР, на основание всичко гореизложено и защото ще се наруши общественият интерес от съхраняване на природата и осигуряване на чиста питейна вода.

Надяваме се да се намери някой, достатъчно отговорен пред обществото, който да спре въпросното ИП навреме!

Предварително благодарим на всички за разбирането и съдействието.
Сдружение Балканка, гр.София

Съставил:
Дата 01.08.2016г.

Член на УС:.....

/ инж. Димитър Куманов /

